

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПРИКЛАДНИХ ДИСЦИПЛІН

Приєднання України до Болонського процесу, впровадження міжнародних стандартів освіти та орієнтація системи підготовки фахівців на новітні тенденції світового освітнього розвитку необхідні для формування у студентів таких якісних характеристик, які дозволять їм успішно жити і працювати в непростих конкурентних умовах. Серед таких якісних характеристик, у першу чергу, слід виділити самостійну роботу студентів, яка має на меті поглиблене вивчення певних проблем шляхом самостійного опрацювання науково-літературних джерел, аналізу фактичних даних фінансово-господарської діяльності конкретного підприємства, вивчення додаткової інформації і отримати продукт творчої активності в формі конкретних пропозицій щодо покращення фінансово-господарської діяльності цього підприємства. У найбільш узагальненому вигляді творчу активність студента слід розуміти як уміння (на основі системного наукового мислення) розробити комплекс взаємопов'язаних заходів необхідних для покращення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Слід зазначити що сучасна дидактика розглядає самостійну роботу неоднозначно:

- як вид навчальної праці, що здійснюється без втручання зовні;
- як засіб залучення студентів до самостійної пізнавальної діяльності;
- як джерело формування готовності до постійного оновлення інформації;
- як стимул до оновлення науковими методами організації діяльності.

З нашої точки зору самостійна робота студентів одночасно є видом навчальної праці, засобом залучення студентів до самостійної пізнавальної діяльності, джерелом формування готовності до постійного оновлення інформації і стимулом до оновлення науковими методами організації праці. При цьому самостійна діяльність студента повинна плануватися, організовуватися та методично спрямовуватися викладачем, але виконуватися без його безпосередньої участі.

У вузівській практиці використовуються різні форми самостійної роботи студентів. У більшій мірі розповсюджені такі форми: навчальна самостійна робота, самостійна робота в період практики, навчально-дослідницька самостійна робота. Безумовно усі ці форми самостійної роботи впливають на формування творчої активності студентів, але вони мають певні недоліки. Так, наприклад, навчальна самостійна робота, яка проводиться студентом при вивченні теоретичних дисциплін, як правило, не пов'язана з аналізом фактичних даних конкретного підприємства, в кращому випадку використовуються узагальнені статистичні дані певної галузі, або народного господарства в цілому, в період проходження практики студенти (фіансисти) вивчають діючий порядок формування та використання централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів, але при цьому не проводять аналізу того, наскільки діючий порядок відповідає основам теоретичних курсів, тому неможливо від студента вимагати обґрунтованих конкретних пропозицій щодо покращення фінансово-господарської діяльності підприємства.

Самостійна робота студентів при вивченні прикладних курсів дозволяє міцніше зв'язати знання студентів в області теорії та практики проведення розрахунків по формуванню і використанню фондів грошових коштів конкретного підприємства або галузі народного господарства. Так, наприклад, вивчення курсу «Місцевих фінансів» дає можливість студентам самостійно опрацювати методики розрахунків тих чи інших фінансових показників не тільки підприємств комунальної форми власності, а й підприємств інших форм власності, які надають комунальні послуги. При цьому вибір підприємства студент здійснює самостійно. На цьому етапі самостійної роботи студент аналізує наскільки методика розрахунку того чи іншого показника фінансово-господарської діяльності підприємства відповідає вимогам економічної теорії і може проявити елементи творчої активності надавши пропозиції щодо змін у методичці розрахунку. Аналіз цифрового матеріалу конкретного підприємства за кілька років дозволяє розглядати економічні процеси, які відбуваються на підприємстві в динаміці і бачити позитивні та негативні сторони його розвитку. Тому на другому етапі самостійної роботи студент його творча активність буде направлена на те, щоб розробити для підприємства заходи, які з однієї сторони підсилювали позитивні сторони розвитку підприємства, а з іншої — нівелювали вплив негативних факторів. Крім того, такий підхід до вивчення прикладних дисциплін сприятиме індивідуалізації навчального процесу, що відповідає меті сучасної вищої освіти.